

Justitsministeriet
Indfødsretskontoret
jm@jm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE +45 32698854
MOBIL +45 40634541
EER@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

J. Nr. 540.10/31240/EER

HØRING OVER UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM DANSK INDFØDSRET (ACCEPT AF DOBBELT STATSBOGERSKAB)

14. OKTOBER 2014

Justitsministeriet har ved e-mails af 16. september og 8. oktober 2014 anmodet om en udtalelse om udkastet til lovforslaget om ændring af indfødsretsloven (om accept af dobbelt statsborgerskab m.v.)

Lovforslaget indeholder fire væsentlige ændringer:

- Efter lovforslaget skal dobbelt statsborgerskab accepteres fuldt ud. Det vil sige, at der gives fuld adgang til dobbelt statsborgerskab for alle danskere og udlændinge.
- Dernæst indføres der en overgangsordning på fem år for generhvervelse af dansk statsborgerskab; generhvervelse vil være mulig for tidligere danske statsborgere, der i medfør af § 7 i indfødsretsloven har mistet deres danske statsborgerskab i forbindelse med erhvervelse af et fremmed statsborgerskab. Ordningen vil også omfatte deres mindreårige børn, uanset om de tidligere har været danske statsborgere. De pågældende kan på betingelse af, at de ikke i mellemtiden har været idømt en ubetinget frihedsstraf, få dansk statsborgerskab ved afgivelse af en erklæring herom til statsforvaltningen.
- Derudover indføres der en overgangsordning for personer med et verserende løsningskrav; ordningen omfatter personer der er optaget på lov om indfødsrets meddelelse af december 2012 eller en senere lov om indfødsrets meddelelse med krav om løsning for deres fremmede statsborgerskab, og som ikke er blevet løst ved ikrafttrædelsen af ændringerne i lovudkastet. De pågældende kan i en overgangsperiode på to år opnå indfødsret ved erklæring uden at skulle opfylde andre betingelser og dermed uden løsningskrav.

- Endelig fastsættes der en ensartet gebyrbetaling for ansøgninger om bevis for og bevarelse af dansk indfødsret og naturalisation. Gebyret fastsættes til 1200 kr. Samtidig sker der som noget nyt en fritagelse af alle børn under 18 år fra at betale gebyr i naturalisationssager.

1. SAMMENFATNING AF INSTITUTTETS BEMÆRKNINGER TIL LOVUDKASTET M.V.

Institut for Menneskerettigheder finder det positivt, at indfødsretsloven ændres som foreslået. Dog mener instituttet, at ændringerne skulle være indgået i en større reform af indfødsretslovgivningen. Instituttet har valgt at benytte den givne lejlighed til at anbefale en ændring af andre bestemmelser i indfødsretsloven med relation til det fremsendte lovudkast.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder –

- at det i lyset af de nordiske erfaringer overvejes at gøre tidsfristen i lovudkastets generhvervsregel længere og/eller at gøre den generelle generhvervsregel i indfødsretslovens § 4 mere rummelig
- at der indføres en informationsordning, således at danske emigranternes børn, der er født og opvokset i udlandet, så vidt muligt orienteres om, hvordan de skal forholde sig for at udgå at fortabe deres indfødsret, når de fylder 22 år
- at indfødsretslovens § 8, 1. pkt. ændres, således at danske emigranternes børn, der er født og opvokset i udlandet, ikke automatisk fortaber deres indfødsret, når de fylder 22 år og ikke forinden har haft mindst et års ophold i Danmark
- at der fastsættes regler om, under hvilke omstændigheder danske emigranternes børn, der er født og opvokset i udlandet, kan bevare deres indfødsret efter ansøgning herom indgivet inden det fyldte 22. år, jf. indfødsretslovens § 8, 2. pkt.
- at forholdene for danske emigranternes børn, der er født og opvokset i udlandet, og som har fortabt deres danske indfødsret i medfør af indfødsretslovens § 8, inddrages i overvejelser om udformning af en ny generhvervsregel, jf. ovenfor, således at det bl.a. kan tages i

betragtning, om de unge i det væsentlige er uden skyld i, at de ikke inden deres 22. år har ansøgt om bevarelse af deres indfødsret.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at krænkelse af menneskeretten undgås – at der indføres en overgangsordning, således at unge udlændinge, der 1. juli 2014 fik retskrav på dansk indfødsret ved erklæring, men som ikke har kunnet benytte sig af denne ret – enten fordi de ikke har kunnet opnå løsningsattest eller på grund af ukendskab til reglen, fordi de ikke har været omfattet af den planlagte informationsordning – erhverver indfødsret ved inden for en nærmere angiven tidsramme på minimum et år efter lovændringens ikrafttræden over for statsforvaltningen at afgive erklæring herom.

2. NÆRMERE OM INSTITUTTETS BEMÆRKNINGER TIL DE I LOVUDKASTET FORESLÅEDE ÆNDRINGER

Instituttet finder, at der i det hele er tale om gode ændringer af indfødsretsloven, som dermed bringes i bedre overensstemmelse med de behov, som emigranter og immigranter har i et moderne samfund med stor mobilitet mellem landene, hvor mennesker uanset bopælsland har et ønske at kunne bevare deres identitet og dermed også deres statsborgerskab, der som regel udgør en del af identiteten.

Instituttet finder imidlertid, at der er behov for et mere omfattende ændringsforslag, jf. herved instituttets tidligere fremsatte forslag om, at der gennemføres en egentlig indfødsretsreform. I det følgende vil instituttet kommentere og foreslå ændringer af tre af indfødsretslovens bestemmelser med en vis relation til de ændringer, der foreslås med det fremsendte lovudkast.

3. INSTITUTTETS BEMÆRKNINGER OM BEHOVET FOR ÆNDRING AF ANDRE BESTEMMELSER I INDFØDSRETSLOVEN

Institut for menneskerettigheder har mange gange tidligere givet udtryk for, at der er behov for en samlet indfødsretsreform. I stedet for løbende, stykvis ændringer af indfødsretsloven fra 1950, bør hele lovkomplekset underkastes et samlet, gennemgribende eftersyn – i lighed med hvad der er sket i andre nordiske lande i det nye årtusinde.

Instituttet finder særligt, at der i relation til det nu foreliggende lovudkast er behov for at justere følgende bestemmelser:

- indfødsretslovens § 4 om generhvervelse af dansk indfødsret
- indfødsretslovens § 8 om fortabelse af indfødsret ved det fyldte 22. år og
- indfødsretslovens § 3A om unge udlændinges ret til indfødsret ved afgivelse af erklæring inden det fyldte 19. år.

3.1. Generhvervelse af dansk indfødsret

Efter lovudkastet skal der indføres en overgangsperiode på 5 år, inden for hvilken tidligere danske statsborgere og deres børn kan (gen)erhverve dansk statsborgerskab, jf. ovenfor under pkt. 1. Under hensyn til erfaringerne fra de andre nordiske lande bør denne bestemmelse efter instituttets opfattelse overvejes i sammenhæng med bestemmelsen i indfødsretslovens § 4 om generhvervelse af dansk indfødsret.

Som anført i bemærkningerne til lovudkastet indførte Finland, Island og Sverige også tidsbegrænset overgangsregler, da de i sin tid accepterede dobbelt statsborgerskab. De bestemte, at deres tidligere statsborgere kunne generhverve deres statsborgerskab ved afgivelse af en erklæring i en overgangsperiode på hhv. 5, 4 og 2 år. Senere har alle tre lande indset, at der var behov for en generhvervelsesmulighed i videre omfang end fastest i overgangsbestemmelserne, hvilket har ført til nye ændringer. Island har indført en ny tidsbegrænset overgangsregel, medens Finland og Sverige har gjort deres almindelige bestemmelser om generhvervelse af statsborgerskab mere rummelige

Finland ændrede i 2011 sin generelle generhvervelsesbestemmelse således, at alle tidligere finske statsborgere som udgangspunkt kan erhverve finsk statsborgerskab ved erklæring (den finske statsborgerskabslovs § 29). Sverige overvejede en lignende regel, men endte i 2014 med en mere begrænset ændring af den generelle generhvervelsesbestemmelse (den svenske statsborgerskabslovs § 9). Herefter kan tidligere svenske statsborgere med permanent ophold i Sverige generhverve svensk statsborgerskab efter 2 års bopæl, forudsat de tidligere har haft bopæl i Sverige i 10 år.

Den tidligere svenske generhvervelsesregel, som blev ændret med virkning fra 1. juli 2014, lignede den gældende danske bestemmelse i indfødsretslovens § 4, hvorefter tidligere danske statsborgere, som er født i Danmark og har boet hér indtil det fyldte 18 år, kan generhverve deres indfødsret ved erklæring.

Før 1. juli 2014 krævede Sverige også fødsel og ophold i landet før det fyldte 18. år, dog kun i en 10-års periode. Reglen herom blev ændret, fordi tilknytning til Sverige fandtes at kunne opnås gennem bopæl i landet både før og efter det fyldte 18. år. Endvidere ville man ikke gøre forskel på tidligere svenske statsborgere på grundlag af, om de havde erhvervet deres statsborgerskab ved fødslen eller efterfølgende.

Efter instituttets opfattelse er der et lignende behov for at ændre den danske generhvervsregel i indfødsretslovens § 4, idet dens anvendelsesområde forekommer både unødigt og uhensigtsmæssigt snævert. Reglen blev indføjet i indfødsretsloven i 1950, i en tid hvor man i Danmark var betænkelig ved at indføre generhvervsprincippet, som kendtes fra Sverige og Norge. I Danmark betød grænseændringer mellem Danmark og Tyskland i forbindelse med tidligere krige, at man havde nogle andre problemer i relation til tidligere statsborgere end Norge og Sverige. Gennem de strenge krav om fødsel og bopæl i Danmark indtil det fyldte 18. år ville man sikre, at generhvervs kun kunne ske, når der var 'en virkelig, ægte tilknytning' til landet.

Tilsvarende problemer er der ikke i dag, hvor der også på dette område – i lighed med hvad der gælder for holdningen til dobbelt statsborgerskab – er behov for at tilpasse reglen om generhvervs af indfødsret til behovene i det moderne samfund med stor mobilitet mellem landene.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at det i lyset af de nordiske erfaringer overvejes at gøre tidsfristen i lovudkastets generhvervsregel længere og/eller at gøre den generelle generhvervsregel i indfødsretslovens § 4 mere rummelig

3.2. Fortabelse af indfødsret ved det fyldte 22. år

Det anføres i bemærkningerne til lovudkastet, at dette ikke medfører nogen ændring af indfødsretslovens § 8, der bl.a. bestemmer, at den der er født i udlandet og aldrig har boet her i riget og ej heller opholdt sig her under forhold, der tyder på samhørighed med Danmark, taber sin indfødsret ved det fyldte 22. år, med mindre vedkommende bliver statsløs.

Danske statsborgere, der er født i udlandet, vil således også efter indførelsen af reglerne om accept af dobbelt statsborgerskab kunne miste deres danske statsborgerskab i medfør af reglen i § 8. Instituttet er bekendt med, at det sker i et ganske stort omfang. Justitsministeriet

har telefonisk oplyst, at ministeriet i 2012 og 2013 færdigbehandlede henholdsvis 679 og 418 sager om bevis for og bevarelse af dansk indfødsret, og at ministeriet i 2014 har færdigbehandlet 358 sådanne sager. Ministeriet kan dog ikke oplyse, hvor mange af sagerne der er endt med henholdsvis bevarelse og fortabelse af dansk indfødsret.

De danske emigrantorganisationer, Danes Worldwide og Statborger.dk, har oplyst, at de har mange medlemmer, for hvem reglen udgør et stort problem. Ofte har hverken de unge, der er født i udlandet, eller deres forældre kendt til muligheden for, at de unge efter § 8 kan søge om bevarelse af deres indfødsret inden det fyldte 22. år. Overskrider de unge ansøgningsfristen, og kan de ikke bevise deres samhørighed med Danmark gennem (så vidt vides) mindst et års ophold i Danmark forud for det fyldte 22. år, mister de automatisk deres danske indfødsret (se om opholdskravet i lovudkastets bemærkninger pkt. 2.2.5.2.3.)

Instituttet har ingen indvendinger mod, at dansk indfødsret kan fortabes, når der ikke er tilknytning til Danmark. Instituttet er tværtimod enig i, at emigranternes efterkommere ikke i generation efter generation bør kunne bevare deres danske indfødsret, hvis de ikke har tilknytning til Danmark. Spørgsmålet er blot, hvordan tilknytning skal defineres i dagens samfund, navnlig for den første generation af danskere, der er født i udlandet. Også i den henseende har forholdene ændret sig, siden bestemmelsen i § 8 blev indsat i indfødsretsloven, og ligesom med på de ovenfor omtalte områder er der efter instituttets opfattelse behov for at justere reglen.

Bestemmelsen i § 8 blev indsat i indfødsretsloven af 1925. Samtidig vedtog Norge og Sverige lignende bestemmelser, og det samme gjorde Island og Finland efterfølgende. I lyset af udviklingen gennem de senere år har de fire lande justeret bestemmelserne.

I Finland er bestemmelsen ikke længere formuleret som en fortabelsesregel, men som en mere omfattende regel om 'Bevarelse af statsborgerskab ved det fyldte 22. år' (§ 34). Efter bestemmelsen kan finske statsborgere, der også har et andet statsborgerskab, kun beholde deres finske statsborgerskab efter 22-årsalderen under nærmere angivne betingelser. Det kan bl.a. ske ved, at de pågældende i alderen mellem 18 og 22 år meddeler deres ønske herom til en finsk repræsentation (ambassade eller konsulat) eller magistraten, at de ansøger om eller får udstedt finsk pas, eller at de aftjener værnepligt m.v. i Finland.

Finland har ydermere indført en informationsordning, således at personer, der er registreret i befolkningsdatasystemet, ved 18-

årsalderen skal underrettes om, hvordan de skal forholde sig for at beholde deres statsborgerskab, når de fylder 22 (§ 37).

Den finske statsborgerskabslov har også indeholdt en bestemmelse om, at tidligere finske statsborgere kunne få finsk statsborgerskab ved erklæring, hvis de havde mistet deres finske statsborgerskab på grund af utilstrækkelig tilknytning til Finland og ikke havde fået underretning om, hvad de skulle gøre for at bevare deres statsborgerskab (§ 29 i 2003-loven). Denne bestemmelse blev ophævet i 2011 samtidig med, at alle tidligere finske statsborgere fik mulighed for at generhverve finsk statsborgerskab ved erklæring (se ovenfor under pkt. 3.1. om § 29 i den finske lov).

Også i de andre nordiske lande er der sket lempelser af fortabelses- og bevarelsesreglen.

I Norge er et halvt års ophold i landet forud for det fyldte 22. år tilstrækkeligt til at bevise tilknytning til landet (§24). Desuden vil det forhold, at en person i god tro har fået udstedt pas, der først udløber efter den pågældende fylder 22, kunne indgå i tilknytningsvurderingen. Betingelserne for bevarelse af statsborgerskab er angivet i regler udstedt i henhold til statsborgerskabsloven. Endelig kan for sent indgivne ansøgninger om bevarelse af statsborgerskab behandles, hvis ansøgerne ikke i det væsentlige kan lastes for fristoverskridelsen, og hvis det vil være urimeligt, at de på grund af forsinkelsen skulle miste deres statsborgerskab.

I Sverige kan registrering hos skattemyndighederne og brug af et svensk pas hindre fortabelse af svensk statsborgerskab. I det hele taget meddeles der sjældent afslag på ansøgninger om bevarelse af statsborgerskab indgivet inden det fyldte 22. år, navnlig i forhold til den første generation, der er født i udlandet.

Som det ses har andre nordiske lande indført regler, der dels forebygger fristoverskridelser ved ansøgninger om bevarelse af statsborgerskab, og dels gør det muligt at bortse fra fristoverskridelser, når det er rimeligt. Samtidig er den praksis, som de andre lande følger i sager om bevarelse af statsborgerskab, mere lempelige end den praksis, der følges efter indfødsretslovens § 8. Og Der er større retlig klarhed om kriterierne på området.

Institut for Menneskerettigheder har kendskab til sager, hvor danske unge, der er født i udlandet, har mistet deres danske statsborgerskab, fordi de ikke har kendt til reglen om, at de skal søge bevarelse inden det fyldte 22. år. Det kan være unge, der har boet i fjerntliggende lande, og

som derfor ikke har besøgt Danmark så ofte, at de i 22-årsalderen har kunnet opfylde kravet om minimum et års samlet ophold i Danmark. Alligevel kan de pågældende føle sig knyttet til Danmark og have en dansk identitet, bl.a. fordi deres danske forældre kan have fortalt om deres opvækst og oplevelser i Danmark og der kan være kontakt løbende til familien i Danmark via elektroniske medier m.v. På trods heraf, kan de stå med et usikkert opholdsgrundlag, hvis de efter deres 22-årsfødselsdag kommer til Danmark for at bo sammen med deres danske familie.

Efter instituttets opfattelse bør indfødsretslovens § 8 ændres, således at unge, der er født i udlandet med dansk statsborgerskab og har tilknytning til Danmark – men ikke kan opfylde kravet om et års ophold her i landet før deres 22. år – får bedre mulighed for at bevare deres danske indfødsret.

Dette bør efter instituttets opfattelse ske ved en ændring af både bestemmelsen om, hvad der skal til for at udstede indfødsretsbevis til udenlandsk fødte og opvoksede unge danskere, og bestemmelsen om hvad der skal til for at få tilladelse til bevarelse af indfødsret efter ansøgning indgivet inden det fyldte 22. år.

Efter instituttets opfattelse bør indfødsretslovens § 8, 1. pkt. ændres, således at danske emigranternes børn, der er født og opvokset i udlandet, ikke automatisk fortaber deres indfødsret, når de fylder 22 år og ikke forinden har haft mindst et års ophold i Danmark. Der kan i den forbindelse også henvises til EU-Domstolens dom i Rottmann-sagen (sag C-135/08), hvorefter en beslutning om at fratage en statsborger i en EU-medlemsstat dennes statsborgerskab og dermed unionsborgerskab skal overholde EU-retten og herunder proportionalitetsprincippet. Dette kan i sig selv tale imod at lade dansk statsborgerskab bortfalde automatisk, for så vidt som en proportionalitetsvurdering herved ikke bliver mulig.

Derudover bør der efter instituttets opfattelse fastsættes retningslinjer for, hvordan sager om bevarelse af indfødsret skal behandles.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at der ikke findes tilgængelige regler om, hvad der skal til for, at en ung dansker, der er født og opvokset i udlandet, efter ansøgning kan få ret til at bevare indfødsretten. I den kommenterede indfødsretslov (*Indfødsretsloven kommenteret af Birgit Kleis og Niels Beckman, DJØF's Forlag 2004*) anføres det, at der 'lægges vægt på en række faktorer':

'Det har således betydning om ansøgeren behersker det danske sprog nogenlunde, om den pågældende har en rimelig tilknytning til Danmark, f.eks. gennem ferieophold, brevveksling med danske slægtninge eller lignende eller kontakt med danske kredse i udlandet'.

Der angives imidlertid ikke noget om, hvorvidt og hvordan disse faktorer spiller sammen, herunder om hvor mange eller hvor lange ferieophold o. lign, der kræves etc. Det anføres dog, at der kun undtagelsesvis gives tilladelse, hvis ansøgeren aldrig har besøgt Danmark.

Instituttet for Menneskerettigheder har anmodet Justitsministeriet om aktindsigt i de interne retningslinjer for ministeriets behandling af ansøgninger om tilladelse til bevarelse af indfødsret. Ministeriet har imidlertid oplyst, at der ikke eksisterer retningslinjer for administrationen af § 8. Dette er efter instituttets opfattelse utilfredsstillende. Det betyder bl.a., at ansøgerne kan have vanskeligt ved at forudsige deres retsstilling (et forhold der i tvivlsomme sager måske også kan have betydning for gebyrbetaling m.v.)

Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder –

- at der indføres en informationsordning, således at danske emigranternes børn, der er født og opvokset i udlandet, så vidt muligt orienteres om, hvordan de skal forholde sig for at udgå at fortabe deres indfødsret, når de fylder 22 år
- at indfødsretslovens § 8, 1. pkt. ændres, således at danske emigranternes børn, der er født og opvokset i udlandet, ikke automatisk fortaber deres indfødsret, når de fylder 22 år og ikke forinden har haft mindst et års ophold i Danmark
- at der fastsættes regler om, under hvilke omstændigheder danske emigranternes børn, der er født og opvokset i udlandet, kan bevare deres indfødsret efter ansøgning herom indgivet inden det fyldte 22. år, jf. indfødsretslovens § 8, 2. pkt.
- at forholdene for danske emigranternes børn, der er født og opvokset i udlandet, og som har fortabt deres danske indfødsret i medfør af indfødsretslovens § 8, inddrages i overvejelser om udformning af en ny generhvervelsesregel, jf. ovenfor under pkt. 3.1., således at det bl.a. kan tages i betragtning, om de unge i det væsentlige er uden skyld i, at de ikke inden deres 22-årsfødselsdag har ansøgt om bevarelse af deres indfødsret.

3.3. Unge udlændinges erhvervelse af indfødsret ved erklæring

Den 1. juli 2014 trådte en ny bestemmelse i indfødsretslovens § 3 A i kraft, hvorefter unge udlændinge under 19 år, der er født i Danmark, under nærmere angivne betingelser har fået retskrav på dansk indfødsret ved afgivelse af en erklæring herom til statsforvaltningen.

En af betingelserne følger af indfødsretslovens § 4 A, hvorefter erhvervelse af dansk indfødsret ved erklæring forudsætter, at den, som afgiver erklæringen, godtgør at miste sit statsborgerskab i andre stater.

Efter det foreliggende lovudkast vil bestemmelsen i § 4 A blive ophævet med vedtagelsen af forslaget om accept af dobbelt statsborgerskab. I tiden indtil da betyder løsningskravet imidlertid, at mange unge udlændinge uden egen skyld er afskåret fra at kunne benytte erklæringsreglen i § 3 A. De har således på papiret et retskrav på dansk indfødsret, som de i realiteten ikke kan få opfyldt.

Baggrunden er, at hvis de unge ikke automatisk mister deres statsborgerskab ved opnåelse af dansk indfødsret, skal de fremlægge en (betinget) løsningsattest fra det eller de fremmede lande, hvis statsborgerskab, de har, og flere lande (bl.a. Makedonien, Pakistan og Tyrkiet) har afvist at udfærdige sådanne attester. Justitsministeriet har prøvet at løse nogle af problemerne, først gennem kontakt til den tyrkiske ambassade i Danmark, og så vidt vides kan en ordning være forhandlet på plads inden for få uger. I den kommende tid vil Justitsministeriet tage kontakt til andre relevante lande med henblik på at undersøge mulighederne for i forhold til disse lande at finde en tilsvarende løsning.

Sådanne ordninger vil kunne hjælpe nogle af de unge med retskrav på indfødsret, men ikke alle. Især er mange af de unge, som var 18 år, da erklæringsreglen trådte i kraft, kommet i klemme, bl.a. fordi § 3 A's frist for afgivelse af en erklæring er det fyldte 19. år. Nogle unge er fyldt 19 år (inden for de seneste 3-4 måneder), og for deres vedkommende er erklæringsfristen dermed allerede udløbet. Andre unge fylder 19 år i løbet af de kommende måneder – og måske inden en ordning har kunnet blive forhandlet på plads med deres ambassader.

Der er også unge, som ikke har kunnet afgive erklæring i tide, fordi de ikke har haft kendskab til den nye erklæringsregel, som ikke har påkaldt sig megen omtale i dagspressen. Myndighederne har nu taget skridt til at indføre en informationsordning, hvorefter de berettigede unge på

individuel plan vil blive underrettet om erklæringsmuligheden. Så vidt vides er denne ordning dog endnu ikke trådt i kraft.

Samlet set er der efter institutternes opfattelse grund til at indføre en overgangsordning for de unge, som i tiden fra 1. juli 2014 og frem til ikrafttrædelsen af lovændringen om accept af dobbelt statsborgerskab m.v. (1. september 2015) har været afskåret fra at erhverve indfødsret ved erklæring – enten fordi de ikke har kunnet opnå en løsningsattest, eller fordi de ikke i tide har fået kendskab til erklæringsmuligheden.

Ved udformningen af en overgangsordning for denne gruppe af unge kunne evt. anvendes den samme model som den, der er aftalt for de betinget naturaliserede udlændinge med et verserende løsningskrav (jf. lovudkastets § 3).

Ordningen kunne gå ud på, at de unge, der 1. juli 2014 fik retskrav på dansk indfødsret ved erklæring, men som af de ovenfor nævnte grunde ikke har kunnet benytte sig af denne ret, erhverver indfødsret ved inden for en overgangsperiode (på minimum et år) efter lovændringens ikrafttræden over for statsforvaltningen at afgive erklæring herom.

På den måde ville alle unge, som den seneste lovændring (med virkning fra 1. juli 2014) gav retskrav på indfødsret ved erklæring, blive ligestillede, idet alle i mindst et år ville have en reel mulighed for at opnå indfødsret ved afgivelse af en erklæring til statsforvaltningen.

Det skal bemærkes, at Danmark ved ratifikation af Den Europæiske Konvention om Statsborgerret har forpligtet sig til at ikke at stille løsningskrav i tilfælde, såfremt afkald på statsborgerskab ikke er mulig eller ikke med rimelighed kan kræves (konventionens artikel 16). Efter instituttets opfattelse kan konventionens krav ikke opfyldes ved at henvise de unge til at søge om dansk indfødsret ved naturalisation og så i den forbindelse evt. undlade at stille løsningskrav. Dels kan sagsbehandlingstiden ved naturalisation være på op til to år, og de unge kan have en personlig, evt. uddannelsesmæssig interesse i at kunne opnå indfødsret ved erklæring nu. Dels vil det ikke være alle unge, der kan opfylde naturalisationsbetingelserne.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at krænkelse af menneskeretten undgås – at der indføres en overgangsordning således at unge udlændinge, der 1. juli 2014 fik retskrav på dansk indfødsret ved erklæring, men som ikke har kunnet benytte sig af denne ret – enten fordi de ikke har kunnet opnå løsningsattest eller på grund af ukendskab til reglen, fordi de ikke har været omfattet af den planlagte informationsordning –

erhverver indfødsret ved inden for en nærmere angiven tidsramme på minimum et år efter lovændringens ikrafttræden over for statsforvaltningen at afgive erklæring herom.

Der henvises til Justitsministeriets sagsnr. 2014-9300-0008.

NB: kopi af dette brev er sendt til Folketingets Indfødsretsudvalg

Med venlig hilsen

Eva Ersbøll

SENIORFORSKER, PH.D